

Vaalien jälkitoimet

Kvlk § 17

Valmistelija: hallintosihteeri Juha Rinta-Jouppi

*Asiakirjojen arkistointi ja hävittäminen*Arkistointi

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien ja kansanäänestysten asiakirjojen säilytysajat on vahvistettu Valtionarkiston (nyttemmin Kansallisarkisto) päätöksellä 13.5.1994 (n:o VA S 41/94) ja oikeusministeriön määräyksellä 10.10.1994 (n:o 989/610/94 OM). Nämä päätökset ja määräykset ovat edelleen voimassa. Asiakirjojen säilyttämisestä ja hävittämisestä vastaa keskusvaalilautakunta seuraavien säilytysaikojen puitteissa. Kohdan 2 säilytysaika on vähimmäissäilytysaika, joten keskusvaalilautakunta voi tarvittaessa säilyttää asiakirjoja kauemminkin.

Pysyvästi säilytetään:

- vaaliluettelot, ellei kunta tai vaalilautakunta käytä yksinomaan vaalitietojärjestelmän äänestysrekisteriä ja
- vaaliluettelon mukana toimitettu luettelo ennakkoon äänestäneistä sekä,
- keskusvaalilautakunnan pöytäkirjat ja niiden muut kuin alla mainitut liitteet, jotka voidaan säilyttää digitaalisesti.

Kun seuraavat aluevaalit (vuonna 2025) on toimitettu, voidaan hävittää:

- keskusvaalilautakunnan pöytäkirjaan liitetyt huomioon ottamatta jätetyt vaalikuoret lähetekirjeineen ja lähetekuorineen,
- huomioon ottamatta jätetyt avaamattomat lähetekuoret, jotka ovat saapuneet keskusvaalilautakunnalle säädetyn määräajan jälkeen,
- keskusvaalilautakunnan lähettämien kirjeiden toisteet,
- keskusvaalilautakunnalle saapuneet kirjeet ja muut asiakirjat,
- keskusvaalilautakunnalle mahdollisesti annetut valtakirjat,
- vaalilautakuntien vaalipöytäkirjat
- kotiaäänestyslomakkeet
- jos kunta käyttää yksinomaan vaalitietojärjestelmän äänestysrekisteriä, vaalilautakuntien paperitulosteet äänioikeusrekisteristä.

Kansallisarkisto on antanut seulontapäätöksen KA/20686/07.01.01.03.01/2020, jonka mukaan jos kunta tai vaalilautakunta käyttää äänestystietojen rekisteröinnissä yksinomaan vaali-

tietojärjestelmän äänestysrekisteriä, vaalipäivän äänioikeusrekisteriin tallennetut äänestystiedot säilytetään pysyvästi yksinomaan digitaalisessa muodossa. Analogiset luettelot ennakkoon äänestäneistä ja yksinomaan äänioikeusrekisteriä käyttäneiden kuntien tai vaalilautakuntien paperitulosteet äänioikeusrekisteristä ovat määrääjän säilytettäviä asiakirjoja.

Keskusvaalilautakunnan tulee arkistoida vaalilautakuntien tulostamat ja allekirjoittamat sähköiset vaalipöytäkirjat liitteineen vastaavasti kuten paperiset käsin täytetyt vaalipöytäkirjatkin ja niiden liitteet seuraaviin kuntavaaleihin saakka. Tarkempia ohjeita asiasta on VAT-ohjeessa 5 b.

Hävittäminen

1) Vaalitoimituksen päättymisen jälkeen on hävitettävä:

- käytetyt lähetekuoret ja vaalikuoret
- vaaliohjeet ja VAT-ohjeet (VAT-ohjeita ei tavalliseen paperinkeräykseen) sekä
- käyttämättömät äänestysliput.

2) Aluevaalien tuloksen tultua lainvoimaiseksi tulee hävittää, esimerkiksi polttamalla:

- käytetyt ennakoäänestyksen ja kirjeäänestyksen lähetekirjeet (lähetekirjelomakkeet ja ilmoituskortit),
- ennakolta äänestäneiden luettelot (vaalilomake nro 7), jotka vaalitoimitsijat ja vaalitoimikunnat ovat palauttaneet keskusvaalilautakunnalle,
- käytetyt lähetekuorten kuittauslistat,
- kuulutusten toisteet,
- alustavan ääntenlaskennan lomakkeet.

Henkilötietojen suoja

Monet yllämainituista asiakirjoista sisältävät henkilötietoja ja kunta toimii tällöin henkilötietojen rekisterinpitäjänä. Yleisellä tietosuojasetuksella (EU) 2016/679 on uudistettu henkilötietoja koskevaa sääntelyä ja tämä edellyttää aikaisempaa tarkempaa henkilötietojen asiallisen käsittelyn suunnittelua ja dokumentointia. Yhtenä äärimmäisenä esimerkkinä poikkeustilanteesta, johon kunnan tulisi varautua henkilötietojen suojaamisen osalta, voisi olla toiminta tilanteessa, jossa vaaliluettelo katoaa äänestyspaikalla. Käyttämättömien asiakirjojen sekä tarvikkeiden ja kalusteiden säilyttäminen

Keskusvaalilautakunnan tulee säilyttää seuraavia yleisiä vaaleja varten vuoden 2022 aluevaaleja varten jaetut

- lähetekuoret
- vaalikuoret,
- lähetekirjelomakkeet ja
- vaalipöytäkirjalomakkeet.

Keskusvaalilautakunnan tulee säilyttää myös

- sinetöimisnauhat ja katkaisulaitteet,
- vaalileimasimet,
- vaaliurnat ja
- äänestyskopit.

Äänestäneiden kansalaisuuden tilastointi

Vaalilautakuntaa on ohjeistettu (vaaliohje nro 2) täyttämään vaaliluettelon laskelmasivulle lukumäärätiedot vaalipäivänä äänestäneistä:

- Suomen kansalaisista,
- muun EU:n jäsenvaltion kansalaisista,
- Islannin ja Norjan kansalaisista ja
- muiden valtioiden kansalaisista.

Keskusvaalilautakunnan tulee viimeistään 7.2.2022 tallentaa laskentajärjestelmään sanotut lukumäärät kunnan kaikkien äänestysalueiden vaaliluetteloista. Tarkempi menettely selostetaan VAT-ohjeessa nro 5b.

Ehdotus: Keskusvaalilautakunta suorittaa vaalien jälkitoimet esittelytekstin mukaisesti.

Käytännön tasolla jälkitoimista huolehtii arkistos sihteeri

Päätös: Hyväksyttiin.